

Uitvaartdames in rol van meneer pastoor

door Arnold Zweers. vrijdag 19 september 2008 | 02:53 | Laatst bijgewerkt op: vrijdag 19 september 2008 | 08:11

APELDOORN - Uitvaartleiders kennen we allemaal. Zij regelen samen met familie de uitvaart. Uitvaartleiders luisteren, adviseren en helpen de familie bij het kiezen van de kist, begraven of cremieren, de kaartjes, de advertentie in de krant, broodjes en koffie, de muziek. Vooral praktische zaken.

De zes dames (binnenkort zijn het er acht) van Uitvaartcollectief Stedendriehoek bij de monumentale poort van begraafplaats Soerenseweg. foto Cees Baars

Jetty Kuiper, Marga Snoeij en Alinde Vrolijk hebben een andere taak. Zij zijn nadrukkelijk betrokken bij begrafenissen en crematies maar op een andere manier. Samen met een drietal collega's - Angelique van Lieshout, Margreet Beerda en Els Visser - vormen zij het Uitvaartcollectief Stedendriehoek. Binnenkort komen er nog twee dames bij. Op Jetty's visitekaartje staat 'uitvaartbegeleiding, verliesverwerking, spreker bij uitvaarten'. Alinde noemt zich ritueel begeleider. De één legt het accent wat anders dan de ander. Marga: „Ieder heeft zijn eigen specialiteit." Zo zingt Alinde op begrafenissen.

Ze hebben allemaal een speciale opleiding genoten.

Wat de dames niet doen, is de praktische zaken rond de begrafenis of crematie regelen - al die zakelijke beslommingen zijn voorbehouden aan de uitvaartleiders van bijvoorbeeld de Monuta Stichting. „Wij doen de inhoud," maken de dames duidelijk.

Pastoor en dominee spelen veelal geen rol meer in het leven van mensen. Maar bij de dood is de kerk toch nog vaak het decor. En ook wanneer dat niet het geval is, wordt het als een gemis ervaren als er geen woord wordt gesproken tijdens de uitvaart. Of als de pastoor zich voornamelijk richt op de kerkelijke rituelen en maar weinig woorden besteedt aan de overledene. Jetty Kuiper: „Er zijn van die crematies waarbij je je na afloop afvraagt: wie was de overledene nou eigenlijk? Hoe was hij of zij bij leven?"

Het gebeurt tegenwoordig regelmatig dat de kinderen of andere nabestaanden het levensverhaal van de overledene vertellen. Maar er zijn ook mensen die dat best zouden willen maar niet weten hoe en het gewoonweg niet durven tegenover een volle zaal; of die daar veel te geëmotioneerd voor zijn.

In die gevallen kunnen nabestaanden één van de dames van het uitvaartcollectief inschakelen. Marga: „Wij gaan uitgebreide gesprekken met de familie aan, om er achter te komen wie de overleden persoon was. De levensloop willen we weten, we vragen om anekdotes want het hoeft natuurlijk niet alleen maar zwaarwichtig te zijn.”

Vroeger was het 'over de doden niets dan goeds'. Tegenwoordig mag er een reëler beeld worden geschetst, weten de dames. „Ook de minder leuke kanten worden belicht.” Het gebeurt dat een ritueel uitvaartbegeleider alleen maar de teksten die door familieleden worden uitgesproken aan elkaar praat. Of dat zij - want het gaat meestal om een vrouw - helpt bij het opstellen van de verhalen en de nabestaanden die zelf uitspreken. Regelmatig wordt geadviseerd omtrent andere onderdelen van een uitvaart. Marga: „Pubers vinden het lastig om iets te zeggen. Je kunt ze tijdens de plechtigheid ook kaarsen laten aansteken of bloemen uitdelen; misschien willen ze wel iets zingen.”

Jetty noemt het voorbeeld van een man die altijd druk was met zijn moestuin. Bij de kist werd een mand met een deel van zijn laatste oogst neergezet.

„Het moet geen maniertje worden,” vindt Alinde. „Wat je doet, moet eerlijk en oprecht overkomen en passen bij de familie en bij de overledene waar je het over hebt.” Het werk wat zij doen, is pas de laatste vijf jaar in zwang. De bundeling van krachten in het uitvaartcollectief van vrouwen die in wezen elkaars concurrenten zijn, heeft volgens Jetty Kuiper te maken met zaken waar ze alle acht belang bij hebben. Wordt er één ziek, dan kan een ander invallen. Gezamenlijk inkopen is voordeliger. Ook kan het beroep dat ze uitoefenen en nog vrij onbekend is, collectief onder de aandacht van het publiek worden gebracht. Zo is er een gezamenlijke website: www.uitvaartcollectief-stedendriehoek.nl

Bron: De Stentor, 19 september 2008

internet: <http://www.destentor.nl/regio/apeldoorn/apeldoorn/3735519/Uitvaardames-in-rol-van-meneer-pastoor.ece?startshow=null&startSlide=null>